

Anàlisi de l'impacte de la Covid-19 en les activitats esportives extraescolars organitzades en instal·lacions esportives públiques

Anàlisi de les respostes obtingudes en el qüestionari en línia efectuat a les entitats esportives d'una mostra d'ajuntaments de la província de Barcelona.

Diputació
Barcelona

Àrea d'Educació,
Esports i Joventut

Gerència de Serveis d'Esports

Fitxa tècnica

Àmbit:

Província de barcelona

Univers:

4.200 Entitats esportives de la província de barcelona que ofereixen activitats esportives per a infants i joves fins a 18 anys

Grandària de la mostra:

576 Respostes

Error mostral:

per a un nivell de confiança del 95 %, l'error és de $\pm 4,00$ % per al conjunt de la mostra

Data de realització:

enquesta realitzada entre el 29 de gener i el 10 de març de 2021

Qüestionari:

12 preguntes

Empreses responsables del treball de camp i de l'informe de resultats:

3 poc consulting i momentumco

Municipis enquestats

Mida municipi

Gran

8 municipis més grans de 75.000 habitants

Mitjà

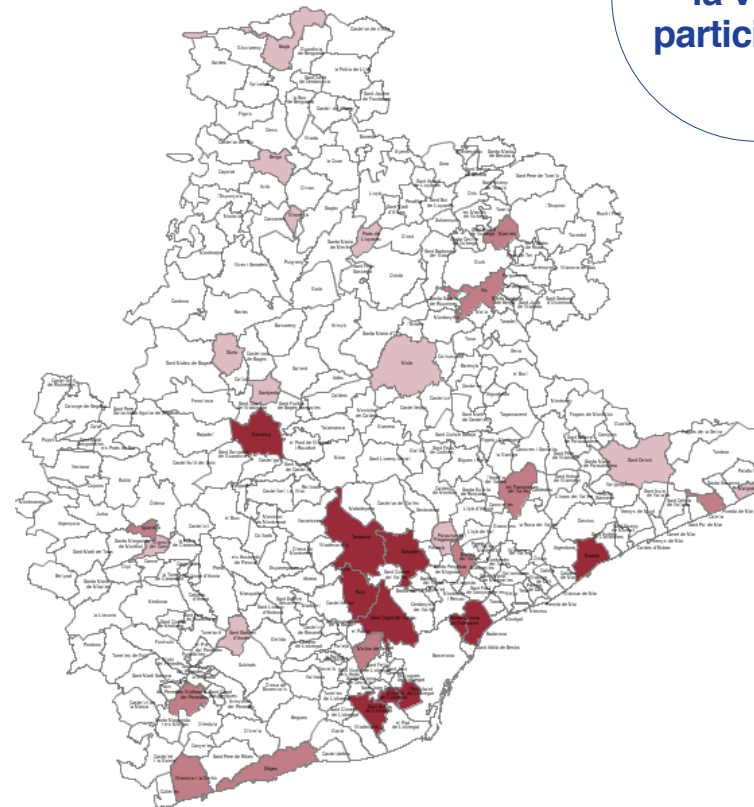
13 municipis d'entre 20.000 i 75.000 habitants

Petit

9 municipis més petits de 20.000 habitants

Municipi	Habitants	Comarca
L'Hospitalet de Llobregat	264.923	Barcelonès
Terrassa	220.556	Vallès Occidental
Sabadell	213.644	Vallès Occidental
Mataró	128.265	Maresme
Santa Coloma de Gramenet	119.215	Barcelonès
Sant Cugat del Vallès	91.006	Vallès Occidental
Cornellà de Llobregat	88.592	Baix Llobregat
Manresa	77.714	Bages
Castelldefels	67.460	Baix Llobregat
Vilanova i la Geltrú	67.086	Garraf
Granollers	60.981	Vallès Oriental
Mollet del Vallès	51.318	Vallès Oriental
Esplugues	46.355	Baix Llobregat
Vic	46.214	Osona
Igualada	39.967	Anoia
Vilafranca del Penedès	39.746	Alt Penedès
Sitges	29.307	Garraf
Pineda de Mar	27.272	Maresme
Molins de Rei	25.868	Baix Llobregat
Manlleu	20.573	Osona
Les Franqueses del Vallès	20.092	Vallès Oriental
Malgrat de Mar	18.579	Maresme
Cardedeu	18.424	Vallès Oriental
Berga	16.494	Berguedà
Sant Sadurní d'Anoia	12.887	Alt Penedès
Vilanova del Camí	12.458	Anoia
Sant Joan de Vilatorrada	10.998	Bages
Santpedor	7.554	Bages
Moià	6.267	Moianès
Bagà	2.138	Berguedà

Gràcies per la vostra participació!!

Entitats enquestades

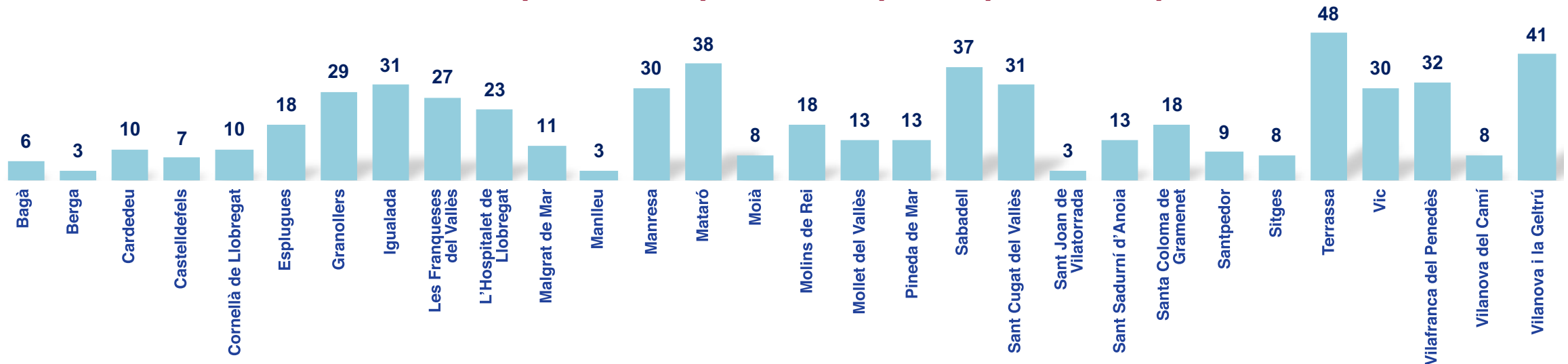
576

Respostes a l'enquesta

30

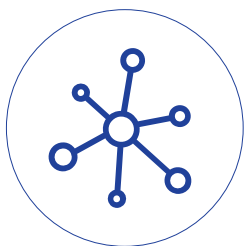
Municipis participants

Entitats que han respost a l'enquesta per municipi

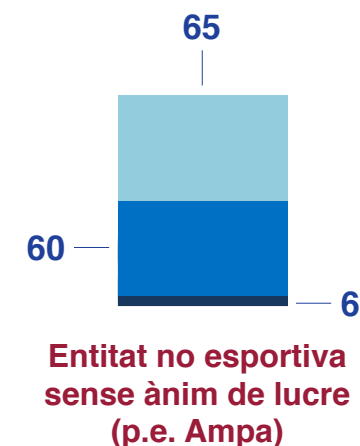
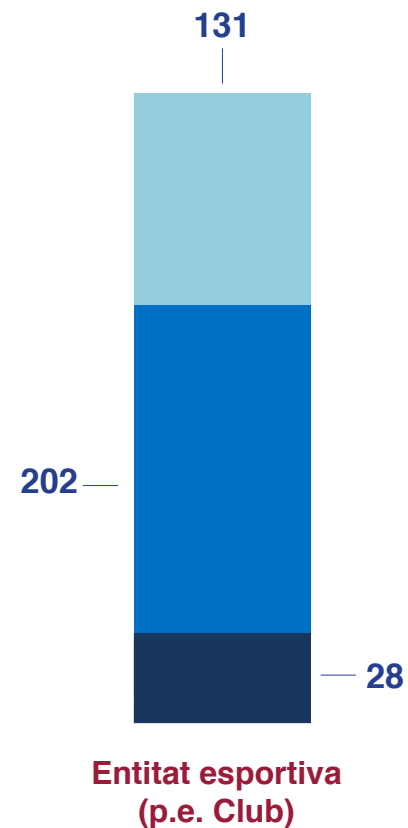
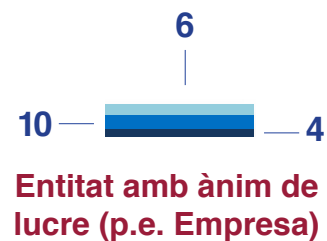
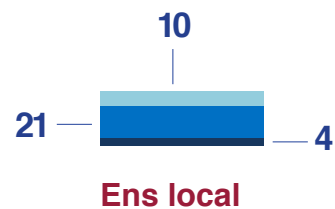

Tipologia d'entitats que han respost a l'enquesta

en funció de la grandària del municipi

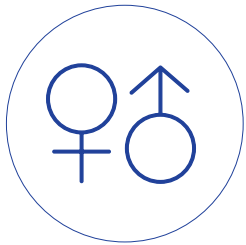

- Municipis grans
- Municipis mitjans
- Municipis petits

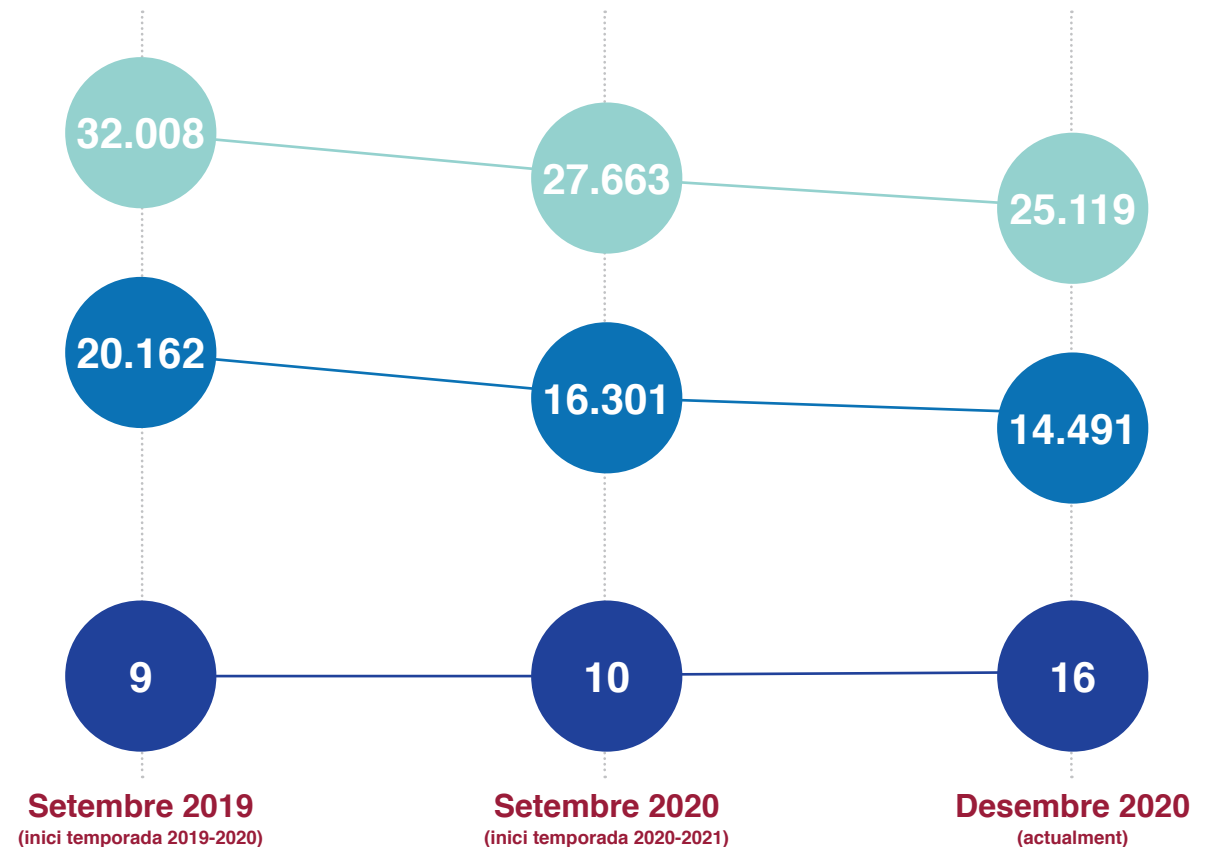

Evolució en el nombre total de participants en les activitats esportives extraescolars

Evolució del nombre total de participants en el conjunt de les entitats enquestades

- Masculins
- Femenins
- No binaris

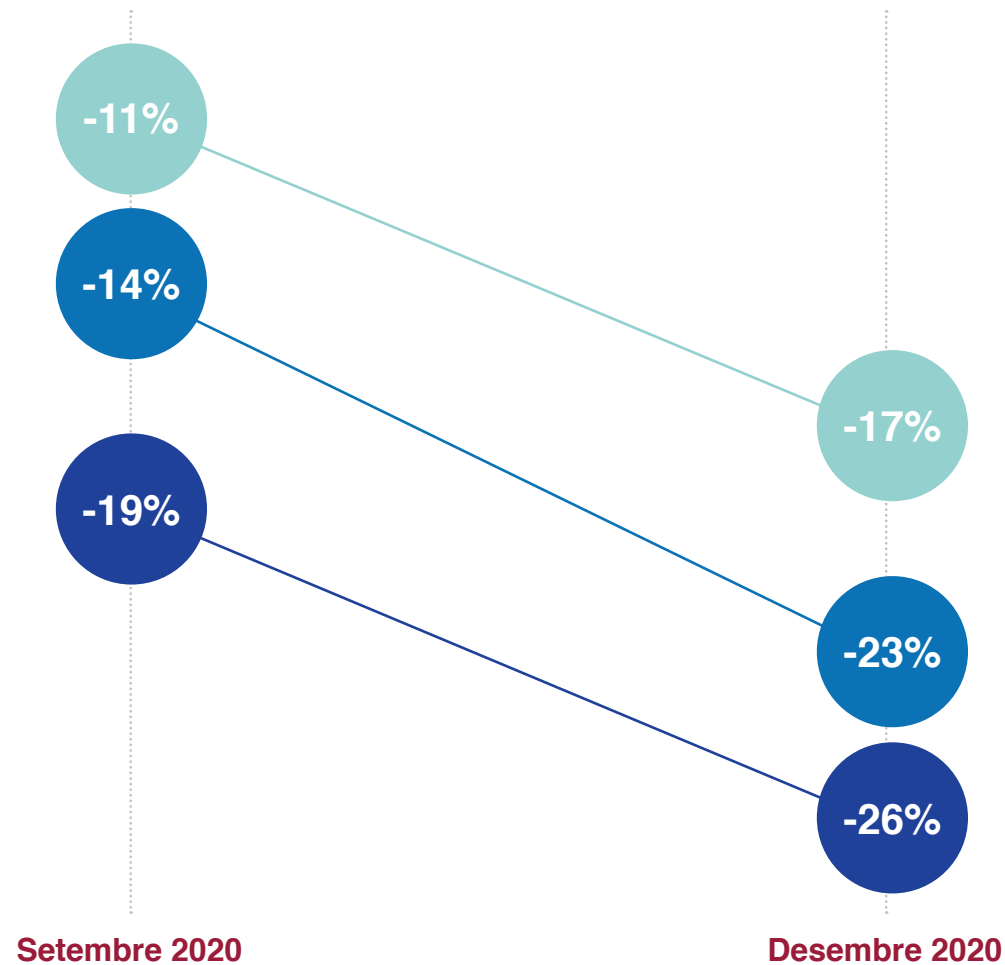

Evolució en el nombre total de participants en les activitats esportives extraescolars

Evolució en el nombre total de participants en les activitats esportives extraescolars en funció de la grandària del municipi

- Municipis grans
- Municipis mitjans
- Municipis petits

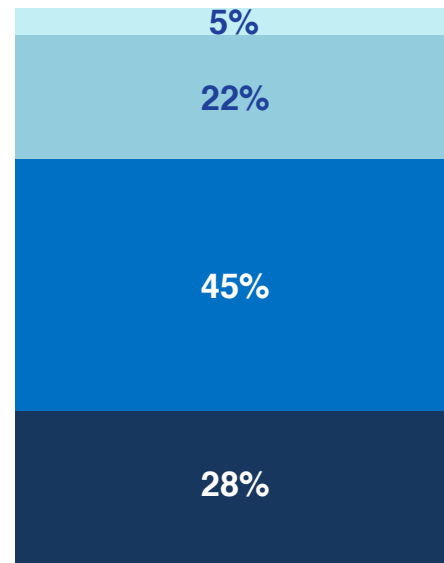

Afectació de factors específics en funció de la grandària del municipi

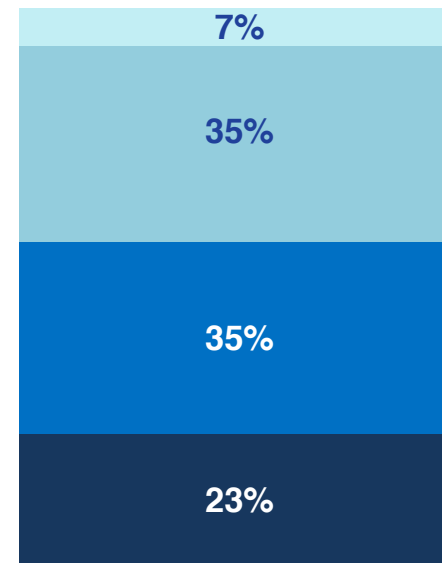
«La por al contagi»

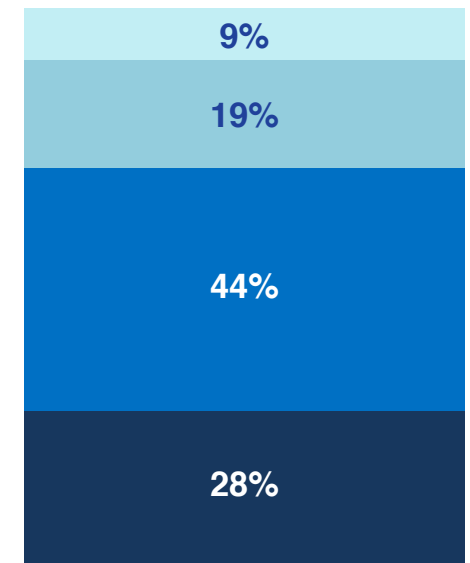
- No ha influït gens
- Ha influït poc
- Ha influït bastant
- Ha influït molt

Municipis grans

Municipis mitjans

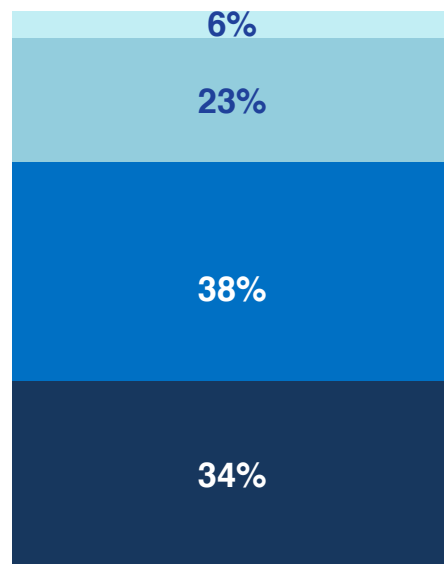
Municipis petits

Afectació de factors específics en funció de la grandària del municipi

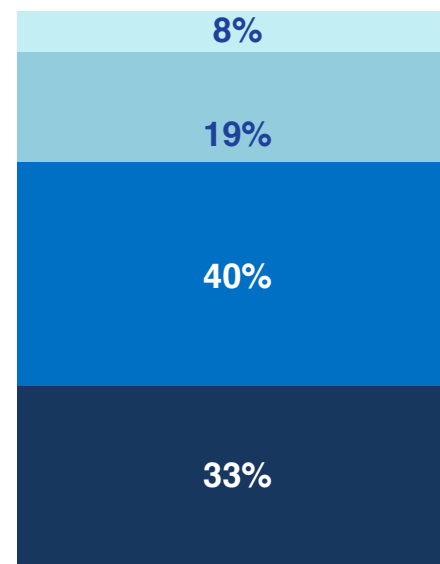
«la situació econòmica»

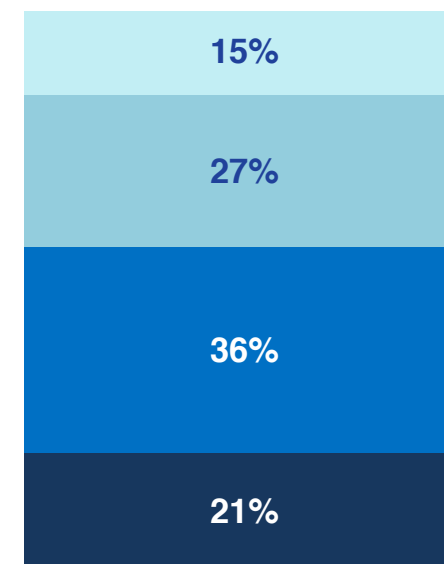
- No ha influït gens
- Ha influït poc
- Ha influït bastant
- Ha influït molt

Municipis grans

Municipis mitjans

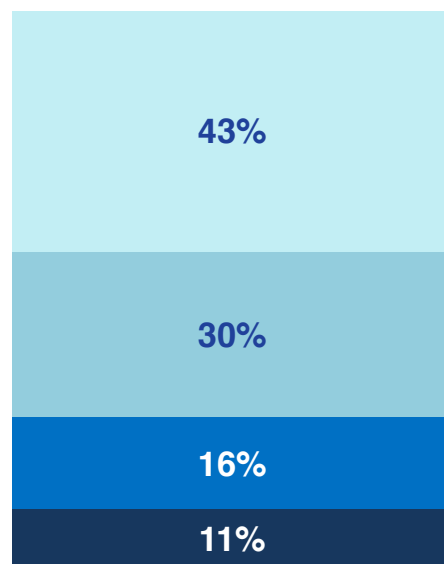
Municipis petits

Afectació de factors específics en funció de la grandària del municipi

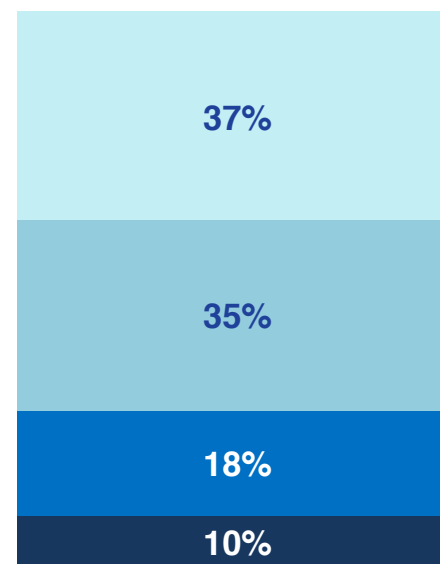
«la disponibilitat de recursos humans»

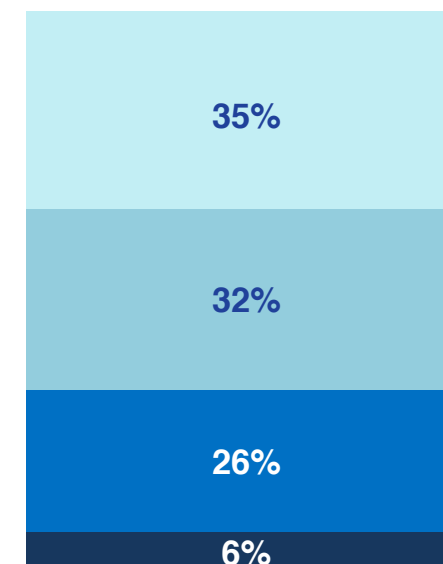
- No ha influït gens
- Ha influït poc
- Ha influït bastant
- Ha influït molt

Municipis grans

Municipis mitjans

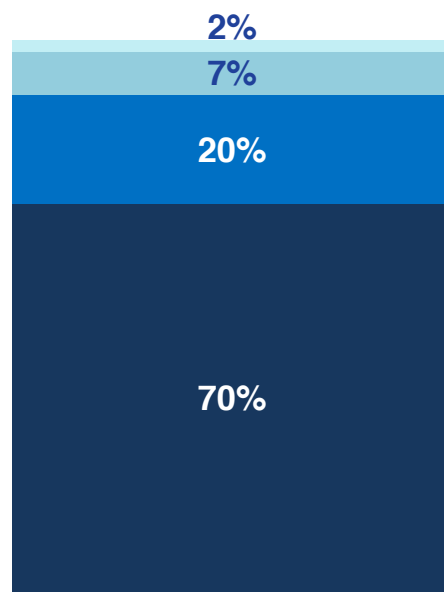
Municipis petits

Afectació de factors específics en funció de la grandària del municipi

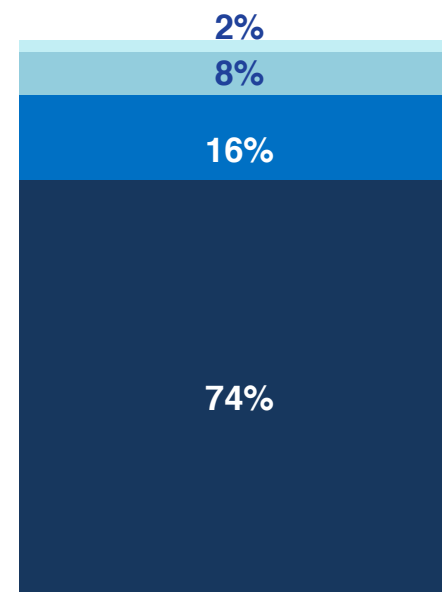
«restriccions i protocols a causa de la Covid-19»

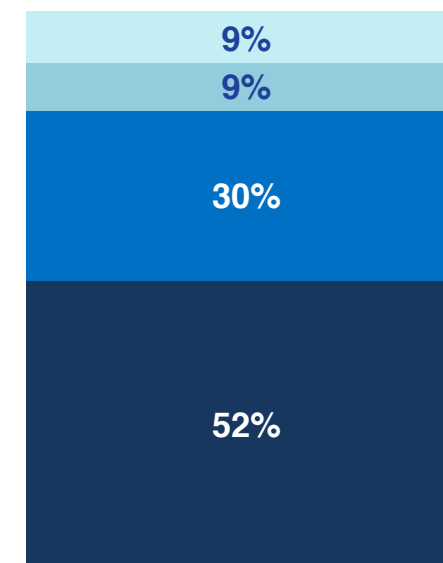
- No ha influït gens
- Ha influït poc
- Ha influït bastant
- Ha influït molt

Municipis grans

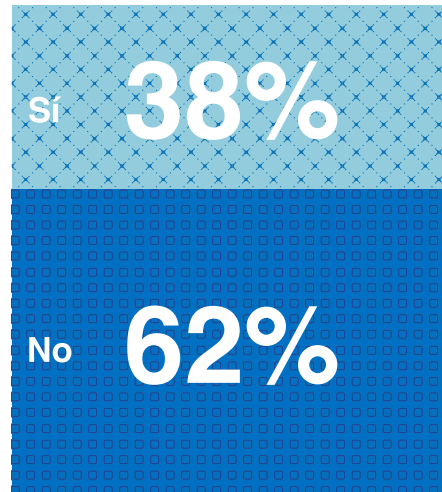
Municipis mitjans

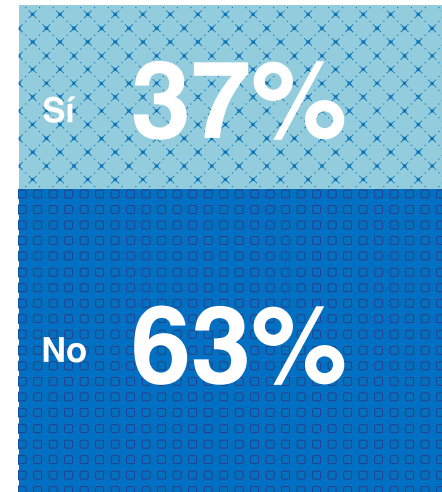
Municipis petits

Ens i ERTO

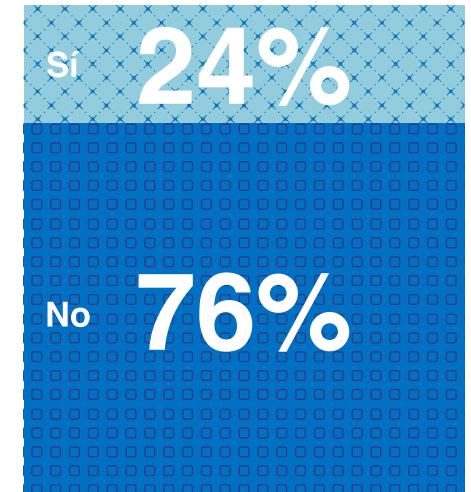
Entitats que han contestat a l'enquesta que han hagut de presentar algun ERTO relacionat amb el desenvolupament de les activitats esportives extraescolars durant el 2020 en funció de la grandària del municipi

Municipis grans

Municipis mitjans

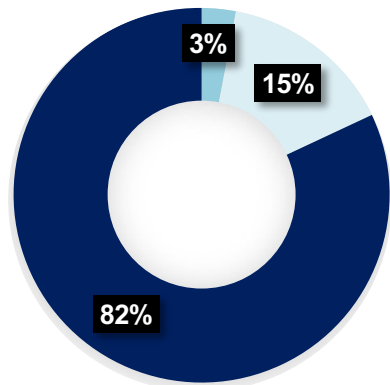

Municipis petits

Ingressos

Variació dels ingressos previstos per les entitats en relació amb el pressupost 2020 per a la realització de les activitats esportives extraescolars

Distribució de les respostes de les entitats que han contestat a l'enquesta pel que fa als ingressos

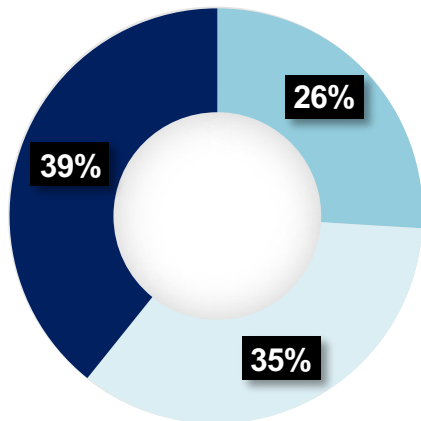
- els ingressos han pujat
- els ingressos s'han mantingut igual
- els ingressos han abaixat

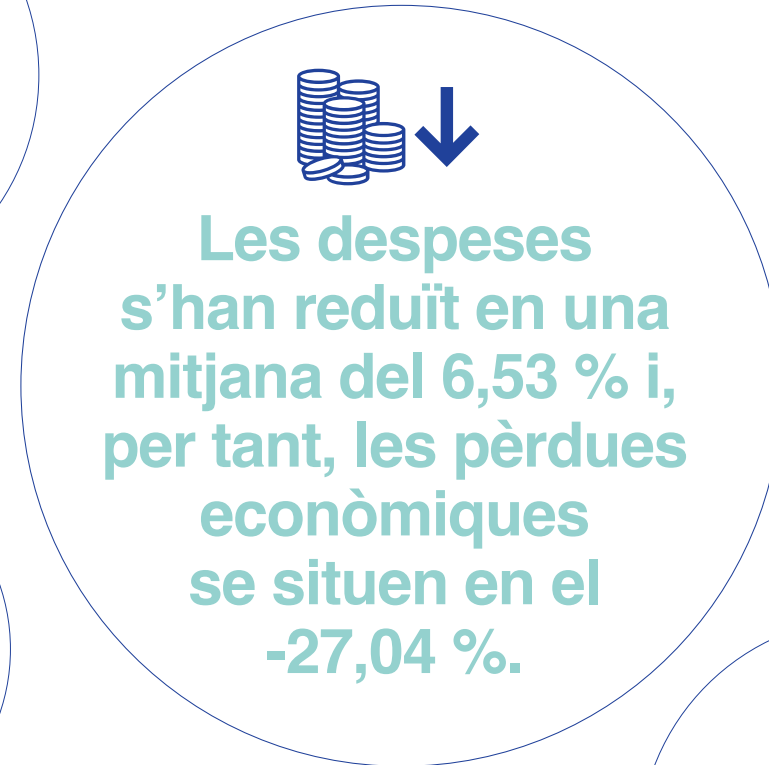
Despeses

Variació de les despeses previstes de les entitats en relació amb el pressupost 2020 per a la realització de les activitats esportives extraescolars

Distribució de les respostes de les entitats que han contestat a l'enquesta pel que fa a les despeses

- les despeses han pujat
- les despeses s'han mantingut igual
- les despeses han baixat

Conclusions

Afirmació quantitativa 1

La reducció del nombre de participants en les entitats enquestades a l'inici de la temporada 2020-2021 respecte de la 2019-2020 va ser del 16 %. El mes de desembre del 2020, aquesta reducció del nombre de participants va arribar al 24 %.

Explicació qualitativa

En general, aquestes dades són similars a les que cada municipi esperava, però en alguns casos s'ha percebut un descens més gran de l'activitat en les xifres presentades. També es considera que algunes entitats van mostrar al setembre un excés de valentia i de seguretat en creure que es podria competir, i quan es va comprovar que no era així, es va produir un gran descens al desembre.

Propostes de futur

D'altra banda, es percep optimisme en la reflexió que, com que la davallada al mes de desembre va ser molt més elevada del que esperàvem, la recuperació també serà més gran. Malgrat això, també s'és conscient que hi haurà un problema a l'hora de recuperar els equips dels clubs que els han perdut, i que aquest fet es podria traduir en fusions de diverses entitats, però que només desapareixeran les entitats que ja estaven tocades.

Conclusions

Afirmació quantitativa 2

La incidència en l'esport femení és més elevada, ja que la reducció al setembre es va desglossar en un descens del 13,5 % en masculins i del 19 % en femenins, mentre que al desembre va ser del 21,5 % en masculins i del 28 % en femenins.

Explicació qualitativa

Aquesta afirmació, en general, ni s'assegura ni es desmenteix per part dels assistents a les sessions, però en canvi creuen que aquest fet s'explica si es tracta d'alguna tipologia d'activitat concentrada habitualment en l'esport femení, com ara la dansa, el patinatge artístic o la natació sincronitzada. En aquestes activitats, les quotes mensuals acostumen a ser més elevades i, per tant, tenen un risc més alt de ser cancel·lades. A més, en aquestes disciplines s'opina que la necessitat de presencialitat és més gran que en altres disciplines esportives en què es pot entrenar individualment en línia, i és una tipologia d'activitats que tampoc no es pot reubicar en espais exteriors. A més, es considera que la reducció de les capacitats també els ha afectat més.

Propostes de futur

No es preveu cap estratègia de futur de recuperació de l'activitat diferenciada entre gèneres, malgrat que la davallada ha estat més gran entre les seccions femenines. Entenem que caldria reflexionar sobre aquest fet i, de cara a la propera temporada, incentivar la recuperació de l'esport femení en les edats més afectades, per exemple subvencionant-lo econòmicament o amb material, especialment en les activitats en què la quota mensual és superior a la resta.

Afirmació quantitativa 3

Les entitats dels municipis més grans de 75.000 habitants són les que han patit un percentatge de reducció de participants més gran, ja que el desembre del 2020 manifesten que han perdut gairebé el 26 % de practicants. Als municipis d'entre 20.000 i 75.000 habitants, la xifra és del 23 % de reducció, mentre que en els municipis amb menys de 20.000 habitants és del 17 %.

Explicació qualitativa

En els municipis petits, la sensació és contrària a la que s'expressa en l'enquesta quantitativa, ja que en esports d'equip, que no poden mantenir l'activitat per ells mateixos i necessiten reunir diversos municipis petits per a configurar equips, la prohibició de la mobilitat intermunicipal impedeix el 100 % de l'activitat. Els ajuntaments mitjans i grans tampoc no perceben motius pels quals la dimensió del municipi sigui un factor que produeixi aquesta situació diferencial. La major part dels ajuntaments grans organitzen l'esport escolar directament o mitjançant un consell esportiu, i en alguns municipis els clubs s'hi apunten en detriment de la competició federada perquè els costos són inferiors, mentre que en altres ajuntaments no intervenen en l'esport escolar perquè la competició federada hi té molta tradició, fins i tot a les mateixes escoles. La informació que tenen en aquests casos és que en algunes disciplines els equips s'han mantingut, malgrat el descens de participants, i en d'altres la disminució del nombre d'equips ha anat en paral·lel al descens de participants.

Propostes de futur

Ara és el moment de programar la temporada que ve, i seria interessant que les diferents entitats poguessin contactar amb els participants que han abandonat la pràctica per a esbrinar les seves intencions de cara al 2021-2022, mantenint si convé el nombre d'equips malgrat que la ràtio de participants per equip sigui més petita durant aquesta temporada.

Afirmació quantitativa 4

Les entitats no esportives sense ànim de lucre (AMPA, per exemple) i les entitats amb ànim de lucre (empreses, per exemple) manifesten que han patit una reducció més gran que la resta, ja que totes dues han tingut el 51 % de pèrdua de practicants el mes de desembre del 2020, respecte del setembre del 2019. En canvi, els ens locals responen que, en aquest mateix període, han perdut el 20 % dels participants. En darrer lloc, les entitats esportives contesten que han reduït en el 17 % el nombre de participants.

Explicació qualitativa

Hi ha un consens majoritari en aquest aspecte, malgrat la diferència sorprenent de les xifres de participació. S'opina que les AMPA han reduït molt més les activitats que no pas les entitats esportives, ja que els equips directius de les escoles han volgut evitar al màxim els problemes derivats d'una activitat que consideren secundària dins el concepte de gestió escolar. En canvi, per a les entitats esportives, l'activitat esportiva, òbviament, és la principal i la seva raó de ser, i per tant els clubs són molt més actius. També es considera que les AMPA van ser més realistes i prudents en el moment d'oferir l'activitat esportiva al setembre, en reduir l'oferta i assumir la manca de competició, mentre que, en general, als clubs es va ser més optimista. També és una evidència contrastada que la major part dels clubs i les entitats han fet l'impossible per justificar i mantenir els pagaments de les quotes dels seus esportistes, tot i que en altres ocasions les han reduït, però les han mantingut. Així mateix, el fet que les escoles i les AMPA hagin reduït l'oferta ha provocat fugues de practicants de l'esport escolar cap a l'esport federat.

Propostes de futur

Es considera que l'esport i l'escola constitueixen un binomi guanyador, i que l'activitat a les escoles es podrà recuperar de manera bastant ràpida un cop es retorni a una situació gairebé de normalitat, que és el que sembla que passarà al principi del curs escolar o temporada 2021-2022.

Afirmació quantitativa 5

En l'etapa de primària és on es concentra un índex més gran de reducció de participants (el 54 % de les entitats manifesten que en tenen menys), seguida a poca distància per la de secundària (51 %). Els practicants d'edat infantil presenten una reducció del 42 %, i els de l'etapa postobligatòria, amb una disminució del 42 %, són els que experimenten una estabilitat més gran, ja que el 27 % responen que tenen el mateix nombre de participants que en el 2019.

Explicació qualitativa

Prèviament a la pandèmia, ja se sabia que existeix una tendència a l'abandonament de la pràctica esportiva en l'etapa de secundària, i es considera que la crisi de la covid-19 ha produït una acceleració en l'abandonament de les activitats esportives en aquesta franja d'edat. A la vegada, també s'apunta que una de les causes del descens més gran en aquesta franja d'edat és el confinament nocturn, ja que les pràctiques esportives en aquest grup d'edat habitualment acabaven més tard de les 21.30 hores. Aquesta restricció pot haver provocat que s'hagin desfet equips perquè no podien entrenar. No obstant això, en general sobta que l'activitat a secundària, que hauria de ser la més afectada per tot el que s'ha exposat, se situï per sota de l'afectació de l'activitat a primària. Respecte de l'etapa infantil, també sorprèn que sigui una de les franges d'edat menys afectades, ja que existeix la percepció que s'han produït molt poques altes noves en edats infantils. D'altra banda, es comenta que alguns equips de diferents edats han decidit no competir per manca de suport de les federacions, i que es detecta una desmotivació en esportistes més grans de 18 anys, tot i que l'enquesta quantitativa no ho recull perquè el límit d'edat era precisament 18 anys.

Propostes de futur

De la mateixa manera que la pandèmia ha accelerat l'abandonament en edats en què tradicionalment ja es produïen aquestes desercions, també ha revalorat l'activitat física i l'esport, i caldria aprofitar-ho per intentar treballar amb més efectivitat en la reincorporació d'aquest segment, potser modificant normes i/o estereotips, o potenciant l'esport universitari per tal que funcioni com un objectiu per a les edats de secundària i postobligatòria, especialment entre les noies.

Afirmació quantitativa 6

Les restriccions i els protocols a causa de la covid-19 són el principal obstacle a l'hora de planificar aquesta temporada per a 9 de cada 10 entitats enquestades. La situació econòmica és la segona opció en aquest sentit, seguida per la disponibilitat de l'espai de pràctica. La por al contagi ha estat escollida per 6 de cada 10 respostes. Finalment, la disponibilitat de recursos humans només l'han valorat com a percepció determinant 3 de cada 10 enquestats.

Explicació qualitativa

La majoria dels participants coincideixen en aquestes valoracions, i es percep una certa por a la covid-19, a les mesures que s'han de prendre, als aspectes econòmics, i a les limitacions en les capacitats i els horaris d'entrenament. També es coincideix en el desgast i el cansament a causa de la incertesa derivada de les instruccions del PROCICAT: protocols, restriccions i canvis amb molta rapidesa. Sobre les restriccions i els protocols, un dels aspectes que més preocupen els tècnics dels ajuntaments és l'accés del públic a les activitats. Tot i que no és el més important per a la continuïtat de les activitats esportives, es considera que representa una gran inquietud per a les entitats i les famílies. En els entrenaments es controlava aquest tema, però en les competicions s'ha accelerat el desgavell. També es comenta que la major part de les entitats actuen responsablement, malgrat que algunes pressionen excessivament.

Propostes de futur

Les entitats que s'han espavilat més i han buscat alternatives d'espais exteriors i horaris menys buscats, com ara migdies, han adquirit experiències que els permetran afrontar millor el seu futur immediat. Tot plegat fa pensar que som davant d'un canvi d'hàbits esportius en què els espais exteriors han guanyat valor, al mateix temps que han augmentat els esports individuals (atletisme).

Afirmació quantitativa 7

Un terç de les entitats s'han vist obligades a presentar algun ERTO relacionat amb les activitats extraescolars. En els municipis petits, han hagut de presentar ERTO una quarta part de les entitats, mentre que, en els grans i mitjans, aquest percentatge augmenta fins al 38 % i el 37 %, respectivament. Curiosament, les entitats amb ànim de lucre són les que menys ERTO han hagut de presentar, concretament només el 30 % de les que han contestat l'enquesta. Els ens locals i les entitats esportives se situen en la mitjana (67 % i 63 %, respectivament), mentre que les entitats no esportives s'enfilen fins al 72 %.

Explicació qualitativa

Les entitats continuen utilitzant la fórmula del personal voluntari i, per tant, no han pogut presentar expedients de regulació temporal d'ocupació. Aquests recursos humans voluntaris simplement no han pogut obtenir una contraprestació econòmica a la seva tasca de voluntariat. D'altra banda, com s'ha comentat, les AMPA van ser més realistes i prudents en el moment d'oferir l'activitat esportiva al setembre.

Propostes de futur

Els voluntaris han quedat clarament desprotegits en aquesta crisi, ja que no han pogut rebre ajudes perquè la seva activitat no està regulada. Ha quedat en evidència un sistema retributiu que no beneficia en absolut els professionals i que cal modernitzar, actualitzar i resoldre de manera adequada.

Conclusions

Afirmació quantitativa 8

Segons les respostes de les entitats enquestades, la mitjana de disminució dels seus ingressos és del 33,5 %, mentre que les despeses s'han reduït en una mitjana del 6,5 %. Per tant, la mitjana de les pèrdues econòmiques de les entitats enquestades se situa en el 27 %.

Explicació qualitativa

L'opinió generalitzada és que el problema econòmic afecta més aviat les famílies que no pas les entitats, i que és preferible ajudar les famílies, malgrat que alguns municipis no hagin esgotat les subvencions previstes per a aquesta temporada.

Propostes de futur

Les entitats, en el moment de reprendre l'activitat, tornaran a generar ingressos. L'aspecte clau és assegurar la quota mensual dels seus associats. No obstant això, necessiten un marc de suport que els permeti sobreviure fins que no es normalitzi la situació. L'opinió general és que es podran recuperar la majoria dels participants.